

het geloof, maar het is gegaan tegen nature, het is een onbegrijpelijk wonder geweest, dat heel de wereld in verbazing gezet heeft, tot de paradijs-engelen toe, zooals Paulus daarvan spreekt. Leeren wij zoo dan in alle vreeze te wandelen, om niet uit Gods huis afgesneden te worden. En nadat onze Heere Jezus Christus Zich eenmaal aan ons meegedeeld heeft (gelijk wij zien dat Hij de Redder van heel de wereld is) volharden wij dan in ware standvastigheid des geloofs. En al zijn wij dan vervloekt in onzen vader Adam, laten wij toch weten, dat wij in onzen Heere Jezus Christus een zegening hebben wedergekregen, die ons niet kan ontgaan. En al hebben wij slechts stof voor dood en eeuwige verdoemenis, toch moeten wij zeker zijn, dat het heil, hetwelk ons door Hem is verworven, ons nu zoo met Hem heeft vereenigd, dat wij één zijn door het middel dat wij al noemden, nl. door de broederschap, welke Jezus Christus Zich verwaardigd heeft met ons te hebben. Hopen wij dan, deze dingen verstaande, standvastiglijk, dat God ons ten Vader zal zijn om ons te geleiden in dit brooze leven en om ons eindelijk te voeren tot die erfenis, welke Hij ons heeft bereid vóór de schepping der wereld, en welke Hij ons voor zoo duren prijs heeft verworven in den persoon van onzen Heere Jezus Christus.

Mattheüs I: 1-16 en Lukas III: 23-38

Deze preek gaat nog over denzelfden tekst van Mattheüs en Lukas als de voorafgaande, nl. over het geslacht van onzen Heere Jezus Christus¹⁾.

Wij hebben hiervoor verklaard, hoezeer het ons profijtelijk was te weten, dat Gods Zoon ons in het vleesch is verschenen en onze natuur heeft aangedaan, opdat wij verzekerd zouden worden, dat Hij met ons verbonden is zelfs met een broederband, en dit om onze voorspraak te zijn bij God Zijn Vader en voor ons tusschen te treden. Ja, dat Hij zelfs al onze zwakheden op Zich genomen heeft om er medelijden en ontfermen mee te hebben en ons in onzen nood te hulp te komen, en dat Hij de betaling en genoegdoening voor onze zonden heeft teweeggebracht, opdat wij bij God kwijtschelding mogen verkrijgen en Hem vrij als onzen Vader kunnen aanroepen, aangezien wij leden zijn van Zijn eenigen Zoon en door aanneming hebben wat Hij van nature heeft. Nu rest nog, enkele punten aan te stippen in wat hier door Mattheüs en Lucas verhaald wordt. Niet zonder reden noemt Mattheüs, die noch van Ismaël noch van Ezau melding maakte, wel de broeders van Juda, nl. de twaalf patriarchen. Want wij hebben uiteengezet, dat zijn bedoeling is te toonen, dat de Heere Jezus de Verlosser is, Die van alle tijden beloofd was en verwacht door de vaderen. Het staat dus zoo, dat het gezegende zaak verwekt is in Izaäk, zooals nadrukkelijk gezegd wordt; dat, hoewel Ismaël eenigermate deelde in de genade Gods, hij toch als afgesneden is uit het huis; en dat God verklaart, dat het heil, waarop wij moeten hopen door onzen Verlosser, niet voortvloeit uit vleesche-lijke erfenis, maar dat wij het moeten hebben van de bijzondere goedheid Gods, zooals Paulus dit punt ook zeer goed uitgewerkt heeft. Verder, waar Ismaël en Ezau verworpen zijn, hoewel zij de voor- naamsten waren uit oorzaak van hun eerstgeboorte, heeft God daarentegen Zijn zegeningen uitgebreid over al de twaalf kinderen van

¹⁾ Calv. Opera, XLVI, 235—248.

Jakob, waarom zij dan ook hier met name staan uitgedrukt.

Intusschen staat er, dat Juda de vader geweest is van onzen Heere Jezus Christus, waar hij uit zijn schoondochter Thamar kinderen heeft gewonnen, van wie de Zoon van God afstamt. Onze Heere Jezus Christus kon Zich wel, wanneer Hij dat gewild had, voor zoo'n schande gevrijwaard hebben, zóó dat er in Zijn geslacht niet zoo'n hoerij, ja bloedschande, welke een doodelijk misdrijf was, ware geweest. Zelfs zien wij, dat Juda zijn schoondochter veroordeelde om verbrand te worden, niet wetend van wien zij ontvangen had. Hij verdiende dus door vier paarden vaneen getrokken te worden, gezien de verfoeilijke misdaad die hij had bedreven. Want hoewel God alle hoerij ernstig veroordeelt, is bloedschande een monsterachtig ding, en door ons ten eerste te verfoeien. Is het niet vreeselijk, dat een man omgang heeft met zijn schoondochter? Desalniettemin is dat voorgekomen in het geslacht van onzen Heere Jezus Christus. Wat zullen wij hier zeggen? Want (zooals wij al hebben aangestipt) het kon wel gebeuren, dat heel Zijn geslacht slechts adeldom en waardigheid had gehad, en dat er geen smet noch vlek van schande aan geweest was. Maar verstaan wij het dan, dat Hij reeds, vóór Hij geboren was, Zich voor ons heeft willen vernietigen, zooals Paulus dat woord gebruikt, wanneer hij ons aantoonde, hoe duren prijs onze zaligheid aan onzen Heere Jezus Christus heeft gekost en hoezeer hij zijnerzijds ze ook heeft geschat. Zoo moest dan Hij, Die Hoofd is der engelen, Die de Koning der eere is, Wien alle Majesteit toekomt, en voor Wien alle knie moet gebogen worden, als vernietigd worden, en niet alleen zijn van het algemeen peil der menschen, maar in Zijn geslacht een zoo leelijk ding hebben als bloedschande, gelijk wij zagen. En wanneer Hij in de wereld verschenen is, dan zien wij, hoe Hij door allen geminacht is geworden, zooals het in den psalm staat, dat Hij een worm is geweest en geen man, voorwerp van spot en praat niet alleen bij de voornaamsten en degenen, die achtbaar willen geacht worden, maar zelfs bij het gewone volk. Zietdaar dan wat wij bij deze passage hebben te onthouden, nl. dat onze Heere Jezus Christus onze menschelijke natuur niet heeft aangenomen om Zijn waardigheid te vergrooten, maar veeleer heeft Hij, Zich vernederd hebbende, heelemaal als 't ware willen vernietigd worden. En zulks, opdat wij met te grooter vertrouwen ons bij Hem konden veilig stellen; want onze ongeloofigheid drijft ons altijd aan, ons van God verre te houden. En het is haast alsof, naarmate Hij ons meer nadert, wij lijken

samen te spannen om van Hem terug te wijken. Inderdaad, ziet, hoe men in het pausdom zich in zoo veel afgronden van bijgeloovigheden gestort heeft, alsof onze Heere Jezus Christus niet de weg was om ons tot God, Zijnen Vader te leiden, gelijk Hij dat toch zegt. Wanneer het dan ook een en al majesteit was in het geslacht van onzen Heere Jezus Christus, zouden wij daaruit aanleiding kunnen ontleenen om te zeggen, dat wij niet waardig zijn ons in Zijn handen en onder Zijn leiding te stellen. Maar wanneer we zien, dat Hij een deel van onze schande op Zich heeft willen nemen, moeten wij daaruit verstaan, dat Hij Zich zoo verbonden heeft met de arme zondaren en met hen, die verdienen heelemaal door God verworpen te worden, dat wij in geen enkel opzicht hebben te betwijfelen, dat Hij ons tot leden Zijns lichaams aanneemt en ons, uit oorzaak der broederschap die Hij met ons heeft, toegang doet vinden, zóó dat wij door God zullen worden verhoord en Hem aangenaam zullen zijn, en Hem altijd Vader zullen bevinden, wanneer wij onze toevlucht nemen tot Hem. Ziet daar dan, wat wij bij dit Schriftgedeelte hebben te onthouden.

Verder hebben wij ook dit te overwegen, dat al wat bij Juda aan voortreffelijkheid te vinden was, uit vrije gunst voortgekomen is en dat dit privilege hem niet gegeven is, omdat hij het verdiend heeft, maar omdat God daarin de oneindige schatten Zijner genade heeft willen ontvouwen. Want Juda was niet de oudste zoon van Jakob, zooals wij weten, en desniettemin is hem het eerstgeboorterecht gegeven. Zelfs is hem ook de koninklijke scepter gegeven en aan degenen die uit zijn geslacht zouden voortkomen, zooals door den mond van zijn vader Jakob zelf is uitgesproken. Hij gewint een kind, en David stamt daar weer van af. En hoe gewint hij het? Niet door huwelijk, noch door eenvoudige hoerij, maar door bloedschande. Zietdaar dus een schepsel, dat verdient uitgeroeid te worden van de wereld, en toch is Jezus Christus daaruit voortgekomen. En Juda heeft dit gezag over zijn broeders, hoewel het hem niet toekwam naar orde van geboorte, aangezien hij dan een lageren rang moest hebben. Desniettemin verkiest God hem boven al de anderen, en beveelt, dat het zoo zal zijn, en laat dienaangaande door den patriarch Jakob uitspraak doen. Wij zien hier dus, hoe alle menschelijke verdienste neergeslagen wordt en dat God aan Zijne genade zulk een luister wil bijzetten, opdat wij zouden weten, dat, wanneer Hij ons in Zijne weldaden doet deelen, dit niet voortvloeit uit iets onzerzijds noch wij Hem iets hoegenaamd hebben

toegebracht noch kunnen roemen het verdiend te hebben. Alle mond moet gestopt worden en wij moeten verstaan, ja belijden, dat God, zonder acht te slaan op onze personen maar enkel uit medelijden met onze ellenden, Zijn onbegrijpelijke barmhartigheid aan ons besteedt.

Mattheüs komt dan verder bij koning David. En inderdaad heeft hij hier de geslachtslijst van onzen Heere Jezus Christus in drie deelen verdeeld. Van Abraham tot David stelt hij veertien geslachten. Vanaf David totdat het volk verbannen werd uit het land Kanaän en naar Babylonië overgebracht, veertien geslachten. (Niet dat er niet meer zijn geweest, maar hij verdeelt ze in drieën, opdat de herinnering aan hen, die in de heilige geschiedenis worden genoemd, te vaster zou zijn). En vandaar tot aan Jezus Christus andere veertien geslachten. Ziet daar, wat wij hebben op te merken: Mattheüs heeft in den persoon van David willen aanwijzen, dat God in het einde heeft opgehelderd, wat duister was, nl. dat Hij een koning zou verwekken, die voor eeuwig zou regeeren. Hij had dat tevoren beloofd, zelfs door den mond van Jakob, zooals wij al aangestipt hebben. Men merkte het intusschen niet, dat Juda voor altijd moest regeeren. Weliswaar is hij in achtung gebleven, en toen men Kanaän moest binnentrekken, liet men hem aan de spits gaan, gelijk wij dat ook zien bij het eerste offer dat in het heiligdom gebracht werd en bij andere gelegenheden. Zoo is dus die eere eenigermate gebleven. Maar toch was er eindelijk scepter noch kroon, er was geen koningschap noch rijk, om nu te zeggen, dat men aan dit geslacht van Juda gehoorzaamde. Wie meer is, dat is Saul uit het geslacht van Benjamin, die door het volk tot koning verkozen is, zij het ook in den weg van opstand en ongevoegelijkheid. Niet zonder reden zegt Mattheüs hier, dat eindelijk de koning David uit Jessa is voortgekomen, alsof hij zeggen wilde, dat men in den persoon van David leert verstaan, dat Jezus waarlijk de Verlosser is, op wien de vaders hoopten. En waarom? Naardien wij de beloften kennen, die aan David betreffende zijn opvolgers gedaan zijn, dat, zoo lang als de zon en de maan aan den hemel zouden staan, altijd die troonzetel door Gods onverwinnlijke kracht zou staande gehouden worden. Ziet dan nu onzen Heere Jezus Christus, Die uit hem voortkomt. Zoo moeten wij tot de slotsom komen, dat de duurzaamheid waarvan de Schrift spreekt, slechts in Jezus Christus gevonden wordt. Want wij zien feitelijk, dat weldra na David, nl. na de overtreding van Salomo, het koninkrijk vervallen is en er slechts een

klein gedeelte van overgebleven is. Ten slotte is alles uitgeplunderd en verwoest. Jeruzalem is met den grond gelijk gemaakt, de tempel is verbrand, en, wat een verschrikkelijk ding was om aan te zien, de arme Joden zijn her- en derwaarts verstrooid, en niet alleen opgejaagd als kaf voor den wind maar in zoo groote schande geraakt, dat zij, zooals men zegt, tot voetveeg zijn geworden, iedereen leek wel den voet hun op den strot te zetten. Zoo was hun toestand. Daarom moeten wij, om de vervulling te vinden van wat meermalen voorzeggd is, nl. dat God een Koninkrijk zou oprichten waarvan Hij de Beschermmer zou zijn, een Hem toegewijd Koninkrijk dat aan Zijn Majesteit en in Zijn Naam zou worden opgedragen en waaruit Hij den Verlosser zou doen voortkomen, terecht komen bij onzen Heere Jezus Christus, die uit Davids geslacht is gesproten. Zietdaar dan, waarom David hier als koning betiteld wordt.

Verder zal men ook niet vinden, dat David verdiende zóó vermaard te worden. Daarom verhaalt de Evangelist uitdrukkelijk, dat Salomo gewonnen is uit haar, die Uria's huisvrouw is geweest. Ziet daar een bedrijf zoo buitensporig als er ooit zou kunnen begaan worden. Want David verraadt, voorzoover het aan hem lag, het leger Gods en roept zulk een wraak in over zijn hoofd, dat heel het volk door de ongeloofigen kon verslagen worden. Zijn onderhoorige, die zijn leven voor hem waagt tegen zijne vijanden, die zelfs een dapper en vermaard man was, verloochent zichzelf en al zijn geriefelijkheden om zijn koning en heel het volk te dienen — toch ontroofd men hem zijn vrouw, en wordt hij onteerd. En zelfs laat David hem tot zich roepen, en wanneer men hem niet kan overhalen om bij zijn vrouw intrek te nemen, broedt hij een ander kwaad uit om zijn zonde te bedekken. Hij hoort dit antwoord, dat hem honderdmaal het hart moest breken, als Uria zegt: Dat verhoede God, dat ik nu op mijn gemak zou gaan slapen, terwijl het leger Gods in gevaar is en onze broeders in den strijd zijn; neen, ik zal het niet doen. En toch dringt David er nog op aan; hij is daarin als verdwaasd, zijn oogen zijn hem zoo geblinddoekt, dat hij alle vreeze Gods en alle geloof en trouw vergeet, en zelfs alle eerbaarheid onder de menschen. Want hij geeft bevel, dat deze man, die zich zoo loyaal jegens hem bewezen had, daar door de vijanden en de ongeloofigen vermoord wordt, en ondertusschen geniet hij van zijn vrouw. Wat is dat voor huwelijksbegin? Het is slechts één schurkenstreek, ja helsche gruwel. Alzoo dan, wanneer men David goed bekeken heeft, zal men niet zeggen, dat hij verdient hier koning David te

worden genoemd. Weliswaar is hij het overige van zijn leven als een engel Gods onder de menschen geweest, want zelfs God geeft hem dit getuigenis, dat Hij hem bevonden heeft als een man naar Zijn hart; en wanneer de Schrift ervan spreekt, maakt zij alleen deze uitzondering: uitgezonderd het geval van Uria. Maar overigens heeft hij zoo oprecht gewandeld, dat zijn leven als een regel van volmaaktheid geweest is. Maar het gaat hier over zijn geslachtslijst, hoe Salomo gewonnen is geworden en wie zijn moeder is geweest. Nadrukkelijk zegt toch het Evangelie: die Uria's huisvrouw is geweest, om de verfoeilijke misdaad van David aan te wijzen.

En zoo moeten wij altijd weer bij dit punt terugkomen, nl. dat wanneer God voor het volk Israël het koninkrijk opgericht heeft, en gewild heeft, dat het beeld en schaduw zou zijn van het eeuwig koninkrijk Zijns Zoons, dit niet gefundeerd is op eenige verdienste van menschen noch op iets, dat zij hebben kunnen aanbrengen, maar dat God heeft willen toonen, dat Zijn arm alles gedaan heeft. Zoo spreekt ook Jesaja ervan, wanneer het gaat over de verlossing van het menschelijk geslacht, dat God her- en derwaarts heeft gezien, of Hij ook hulp vond, en dat Hij er geen heeft gevonden. Zoo moest Hij dan met Zijn eigen arm en met Zijn gerechtigheid zich wapenen, zegt hij. Zoo worden wij hier opnieuw onderwezen, opdat wij wegdoen alle verkeerde inbeelding, die ons in ons hoofd zou kunnen komen, wanneer wij het schepsel grootmaken en als tegen God over stellen, opdat Zijn goedheid dienovereenkomstig verdonkerd worde en Hij den lof niet ontvangt, welke Hem verschuldigd is. Dat alzo alles vernederd worde en er slechts overblijve Zijn bloote en vrijmachtige barmhartigheid, waarop een ieder leune, en dat wij daarop onze oogen mogen gevestigd houden. Daarop hebben wij opnieuw te letten. Verder zijn er onder de koningen die hier worden opgenoemd, sommigen afgodendienaars, anderen volwreedheid en tirannie, weer anderen gemeen en ongebonden van leven. Leeren wij dan nog te beter, dat onze Heere Jezus Christus Zich alzo vermengd heeft met de zondaren, om ons tot Zich te trekken, en, hoewel Hij zonder vlek was, het Lam Gods geweest is om, in alle zuiverheid, geofferd te worden, en hierom ontvangen is van den Heiligen Geest; dat Hij desniettemin zoo met de zondaren wilde verbonden worden, opdat wij niet zullen vreezen ons heel vertrouwelijk tot Hem te wenden; opdat wij zullen verstaan, wat Paulus niet zonder oorzaak zegt, dat het een getrouw en onfeil-

baar woord is, dat Hij gekomen is om hen te redden, die heelemaal verdoemd waren. Zoo betuigt Hij zelf ook, dat Hij gekomen is voor de verdwaalde en verloren schapen van het huis Israëls, en ook, dat Hij de medicijnmeester is, die niet voor de gezonden maar voor de zieken gekomen is, en ook, dat Hij het leven is en gekomen om het leven te geven aan hen, die reeds gestorven waren. Verstaan wij dit dan, als het er om gaat bij God onze schuilplaats te hebben, wetend dat onze Heere Jezus Christus tot ons neergedaald is en dat Hij onze krankheden op zich heeft willen nemen om ons daarin te hulp te komen.

Ziethier dan, wat wij eenerzijds moeten opmerken. Anderzijds zien wij, wat het beteekent bloot familie van onzen Heere Jezus Christus te zijn en slechts naar de wereld eenigen omgang met Hem te hebben. Dat is slechts ijdelheid en rook. Daarom zeide Hij, toen een vrouw uit de menigte riep: Zalig de buik die u heeft gedragen en de borsten die u hebben gezoogd: ja, zalig zijn veelmeer zij die het Woord Gods hooren en hetzelfde bewaren. Het gaat er hier niet om de maagd Maria te verheerlijken, zooals de papisten van haar een afgod maken, omdat zij den Zoon Gods gedragen heeft, en van al hare deugden, alsof zij daarmee omwikkeld worden. Wanneer zij de heilige Maagd zeer willen prijzen, hebben zij het niet over de vreeze Gods die in haar was, noch over haar ootmoed of geloof en gehoorzaamheid enz. Maar zij zal hemelkoningin zijn, poort van het paradijs en het leven zelf, kortom, alles wat onzen Heere Jezus Christus toebehoort, geven zij haar. En intusschen wordt de Zoon van God beroofd van de eere, die Hem door God Zijn Vader is toegedeeld; dat alles wordt prijs gegeven. En waarop steunen de papisten? Hierop, dat zij Jezus Christus in haar schoot gedragen heeft. Zeer zeker is dat zoo, maar Hij van Zijn kant gaat hier toch tegen in en weerspreekt dit, waar Hij zegt, dat veeleer zalig zijn die het Woord Gods hooren. En dan niet op die manier, dat wat ingaat door het eene oor terstond door het andere weer uitgaat. Zij worden bedoeld, die het Woord Gods bewaren als een kostbaren schat, zoodat het wortel schiet in hunne harten.

Ook dit kunnen wij nog uit deze geschiedenis meenemen. Want waartoe heeft het Manasse gediend en vóór hem zijn grootvader Achaz en huns gelijken, dat zij de voorvaderen en de voorouders geweest zijn van onzen Heere Jezus Christus? Het is hun tot te zwaarder verdoemenis geworden. Want ziet slechts Achaz, die een ongeloovige en een boosdoener is, die tegen God en heel Zijn heilige leer strijdt.

Wij zien Manasse, die de stad Jeruzalem heeft vernield met bloed, die de profeten vermoord heeft. Wij zien anderen, die zoo'n rooverij hebben uitgeoefend, dat er slechts schrikkelijke verwarring was. En toch is onze Heere Jezus Christus uit hun geslacht voortgekomen. Maar zij moeten opgeteekend worden voor God, opdat wij ze verfoeien zouden, in plaats van hen te eeren, omdat zij afstamden aller-eerst uit Abrahams door God aangenomen geslacht, dan uit het geslacht van Juda, die weer een graad voornameer en hooger was, en ten slotte van Davids koninklijken zetel. God had Zich dat Koninkrijk als een priesterlijk koninkrijk voorbehouden: Hij had het in Zijn Naam gewijd, zooals reeds aangetoond is — en toch waren zij afvalligen die God hebben bedrogen, Hem den oorlog hebben verklaard, wreed de heilige profeten hebben vervolgd, in wie niets was dan leugen en valsheid, geen medelijden, geen ontfermen hoegenaamd niet, die kortom van dit heilig Koningschap een rooverstroep hebben gemaakt. Wanneer wij daarop zien, dan zijn zij te meer te veroordeelen. Daarom moeten wij verstaan, dat het niets waard is een mooien schijn te hebben, naam te hebben, en voor de meest vooraanstaande menschen te worden gehouden, als wij niet waarlijk vernieuwd zijn, gelijk ook Paulus zegt: Die in Jezus Christus gerekend wil worden, die zij een nieuw schepsel. Hij spreekt daar over hen, die genoeg nemen met een mooi vertoon en staatsie en die zich voor de menschen laten gelden. Maar hij zegt: het is alles niets dan beuzelarij. Willen wij voor God en Zijne engelen erkenning vinden, dan moeten wij van natuur veranderen. Want wat komt ons uit moeders schoot toe dan alle bederf en boosheid? Wanneer wij dus omgegoten worden, d.w.z. vernieuwd worden door Gods Geest, dan hebben wij een onfeilbaar merkteeken, dat wij als Zijne kinderen erkend worden. Zietdaar dan, wat die koningen aangaat over wie hier wordt gesproken.

Daarna is er ook nog de Babylonische ballingschap, waarin het blijkt, dat alles wat te voren opgericht was, wordt neergeslagen en geruïneerd. Wel een harde beproeving, die de heilige vaders konden doormaken, van alle kanten geplaagd en in zoo harde dienstbaarheid gehouden, dat zij daar waren als marktvee. En wat hoop was er voor hen? Het leek er niet op, dat zij ooit moesten terugkeeren. En dat, terwijl God gezegd had, dat Davids koninkrijk bestendig zou zijn, zoolang de zon en de maan aan den hemel staan. Hoe komt er wat van terecht? De voorlaatste koning wordt als een boosdoener voortgesleept; men doet hem ketenen en ijzers aan voeten en handen,

zelfs steekt men hem de oogen uit, na zijne kinderen in zijn tegenwoordigheid te hebben geslacht. Daarna houdt men over hem een strafgeding en wordt hij als een misdadiger ter dood gebracht. Zoo wordt ten slotte het koninkrijk heelemaal vernietigd en (zooals ik al zeide) heel het koninklijke zaad uitgeroeid. Want hoewel Salathiël nog eenige positie heeft, is toch heel het koninklijk geslacht als weggevaagd. Wie zou toen wat anders gezegd hebben dan dat God niet in ernst had gesproken? Zoo zien wij, dat die arme menschen, die slechts de figuren en schaduwen der Wet bezaten, wel een moeilijken strijd hadden te verduren, toen zij zulk een verwoesting zagen, dat hun, die er van hoorden spreken, de haren te berge rezen; gelijk God hun ook door Zijne profeten had bekend gemaakt, dat alwie hoorde spreken van de wraak, die Hij over Zijn volk uitoefende, verbaasd zou zijn, en dat het iets zou zijn om iedereen tot verbijstering te brengen. De ooren, zegt Hij, zullen klinken, wanneer men zal hooren spreken over de verschrikkelijke verwoesting, die Ik over u zenden zal, wanneer men ziet, dat gij een zoo verdorven volk zijt, dat Ik u op die manier verdruk. En zoo is het gekomen.

Wij kunnen hier dan opmerken, dat, als de heilige vaders standvastig gestreden hebben tegen alle schermutselingen, en de aanvallen welke de Satan op hen richtte, en toch volhardden met altijd de hun beloofde verlossing te verwachten, wij hedentendage te sterker reden hebben om onwankelbaar en standvastig te zijn. Wanneer wij de Kerk verstrooid en verward zien, de duivel en zijn trawanten in eere zijn en den teugel vieren, en Gods arme kinderen gekweld worden, dan moeten wij toch niet bezwijken. Waarom niet? De strijd, dien de oude vaders moesten verduren, is veel moeilijker geweest om weer te boven te komen, en in geen geval beschikten zij over de wapenen die wij tegenwoordig hebben. Wij kunnen zien op onzen Heere Jezus Christus, Die gezeten is aan de rechterhand Gods Zijns Vaders, en Die ons uitdrukkelijk zegt, dat Hij alle macht heeft in hemel en op aarde, en dat Zijn kracht genoegzaam is om Zijn Kerk op te richten, ook wanneer zij honderdkeer neergeworpen was. Aangezien wij dat hebben tot onze versterking en God wil, dat ons geloof triumfeeren zal over allen angst voor Satan, dan mogen wij niet zoo laf zijn, dat wij verschrikken en alles in den steek laten, wanneer wij zien, dat de Kerk niet bloeit en het Rijk van onzen Heere Jezus Christus niet dien voorspoed heeft als te wenschen ware. Daar mogen wij wel tweemaal om denken. En dan, wij worden hier telkens weer onderricht, dat God op Zijn wijze handelt en niet naar

den smaak der menschen, d.w.z. dat Zijn daden altijd vreemd zullen worden gevonden. Want als Hij in alles en bij alles een gewone wijze van handelen volgde, zouden wij niet denken, dat Zijn hand er in gemengd was. Want wij zien zelf, hoe ijdele lieden en de ongeloovigen altijd het woord natuur vóór in den mond hebben, alsof God niets was. Wanneer wij zien, dat de zon alle dagen op- en ondergaat, dat de jaargetijden in geregelde orde terugkomen, dan heet het: de natuur, de natuur. Zij blijven altijd vastzitten in wat zij hier beneden zien, bijv. wanneer de aarde voortbrengt wat de menschen moet voeden, dan hebben zij daar hun genot in, maar God komt er niet bij te pas. En waarom? Het is alles voor hen zoo gewoon. Dat is wel een lage ondenkbaarheid. Als God dan, wanneer het gaat om ons eeuwig zieleheil, altijd een handelwijze volgde, die voor ons gewoon was, en die wij narekenen konden, zou zeker Zijn lof veelszins verdonkerd worden. Want wij zijn zoo onerkentelijk, dat wij wel opzettelijk aanleiding zoeken om al Zijn kracht te begraven. Echter moeten wij verwonderd zijn, wanneer God boven alle menscheijk denken handelt en boven alles uitgaat wat wij zouden kunnen vatten; kortom, Zijne werken moeten wonderlijk zijn om ons mee te voeren tot verwondering.

Ziet daar, wat wij bij deze schriftuurplaats hebben te onthouden. God had Zijn volk, als Hij gewild had, wel kunnen beveiligen, zoodat zijn vijanden altijd teruggeslagen waren, gelijk Hij in vorige tijden gedaan had. Maar al moge dit zoo zijn, Hij heeft gewild, dat de tempel verbrand, de stad Jeruzalem met den grond gelijk gemaakt en het land is verlaten, omdat het door zooveel gruweligheden als de Joden begingen, bezoedeld was. Hij had daar het altaar opgericht, waar Hij wilde dat Hem de offeranden werden gebracht, en daar is verder geen sprake van. Ziet het volk, dat niet alleen naar een ver land wordt overgebracht, maar men verstroot het als stroo voor den wind, dat van den eenen naar den anderen kant geworpen wordt. Ziet dan dit volk, dat in zoodanige verwarring is, als wanneer men het lichaam van een mensch in mootjes gesneden, en het dan bij kleine stukjes naar alle kanten had heengeworpen, in de lucht en in het water en op de aarde, nadat het zoo in stukjes verdeeld had. Ziet, hoe de staat en toestand der Kerk was, toen de Joden naar Babel zijn overgebracht. Maar al moge dit zoo zijn, God heeft niet nagelaten nog weer den scepter van David op te heffen, zooals Hij reeds door Zijne profeten verklaard had. De koninklijke zetel moest worden neer-

geworpen, opdat God daarna de stukken als uit een afbraak weer zou bijeenbrengen om hem te herbouwen. Zoo spreekt Amos er over. En ook Jesaja wijst er op, dat dit koninkrijk moest vernietigd worden, wanneer onze Heere Jezus Christus zou gezonden worden ter verlossing der wereld. Want hij noemt Hem niet zoon van David, maar zoon van Isai, die een arme buitenman is geweest, zonder eer en zonder naam. Zoo zien wij dan, dat God gehandeld heeft op een wijze, die voor de menschen totaal verborgen en onbekend was, opdat wij zouden leeren Zijn kracht in allen eerbied en ootmoed te aanbidden; opdat wij, wanneer het er om gaat op Hem te hopen, niet naar alle kanten zouden kijken of er een middel ware, en niet aan het disputeeren zouden slaan om ons af te vragen: zal het mogelijk zijn? hoe zal het gebeuren? wat zal er uit voortkomen? Neen, neen, voor al dergelijke dingen moeten wij de oogen dicht houden en de beloften Gods met zulk een geloof en zekerheid omhelzen, dat wij tot deze slotsom komen: al moesten hemel en aarde door elkaar raken, toch zullen wij niet ophouden met altijd onzen weg te vervolgen en deze eere aan God te bewijzen, dat wij aan Zijn bloote Woord geloof hechten. Al moesten wij honderdmaal in den dood, Hij zal ons kunnen levend maken; al werden wij geschokt en geschud her- en derwaarts door onderscheiden beproevingen, wij zullen door Hem staande gehouden worden en Hij zal onze beschermer zijn. Zoo, zeg ik, moet, als te midden van alle afgronden waarin wij zouden kunnen vallen en verzwolgen worden, desniettemin ons geloof overwinnen en hemelwaarts gericht zijn, gelijk God ons daartoe roept door Zijn Woord. Op Hem moeten wij hopen, wetend dat Hij ook al zien wij niet hoe Hij ons moet redden en al lijkt het zelfs dat geen sprake meer van is, nochtans getrouw is en alles zal vervullen wat Hij ons zegt, al moet het dan door ongewone middelen gebeuren. Ziet dan, wat wij in verband met deze Babylonische ballingschap hebben te onthouden.

Nu is hier nog een moeilijkheid, die we terloops zullen aanstippen, opdat niemand daar last mee krijgje. Niet, dat wij ons daar teveel bij moeten ophouden, want veeleer moeten wij aandringen op hetgeen tot nut en stichting dient. Maar al is dit zoo, toch zal het goed zijn een opheldering te geven, opdat niemand van zijn stuk rake, omdat Mattheüs eenig verschil heeft met Lukas, wyl Lukas geen melding maakt van Salomo en zijne opvolgers, en desniettemin Salomo de ware erfgenaam van David geweest is. En hoe heeft niet Jezus Christus vandaar Zijn afstamming? Want Hij lijkt niet voor

de Christus Gods gehouden te moeten worden, tenzij Hij uit dit geslacht voortgekomen is. Maar de Schrift doet zoo vaker en neemt de zoogenaamde wettige linie, ook al zal zij niet de natuurlijke zijn, alsof zij de natuurlijke geslachtslinie weglief. En inderdaad is onze Heere Jezus Christus niet gesproken uit Salomo maar uit Nathan. En waarom wordt Hij zoon van David genoemd over de linie van Salomo? Omdat de kroon, bij wijze van spreken, voor een tijd als in een privaat huis verborgen was, totdat zij eenigszins in Salathiël en Zerubbabel weer naar voren gekomen is. Leeren wij dan, dat er geen tegenstrijdigheid is tusschen de beide Evangelisten, wanneer de eene de geslachtslijst van onzen Heere Jezus Christus beschrijft van Nathan's kant, en de andere van Salomo's kant. Want de eene bedoelt Zijn geslachtslijst aan te geven volgens de natuurlijke linie, en de andere volgens de wettelijke linie, nl. van het koninklijk recht en de waardigheid der kroon. Want God wilde, dat in den persoon van Jezus Christus alles wat van Salomo voorzeggd was, werd vervuld en bewaarheid. Opnieuw zien wij nog hierin, dat God geen groote praal gebruikt op de manier van de menschen. Want wanneer dezen wat gaan ondernemen, maken zij groote toebereidselen en groot lawaai. En zelfs zien wij, dat een handwerksman geen draad in de naald kan rijgen of een steek naaien, zonder dat hij zijn arm beweegt, er bij gaat zitten of zich op eenige andere wijze beweegt. Maar God houdt bij Zijn werken al dat vertoon er niet op na: Hij doet het als in een schuilhoekje, zoodat men er niets van merkt. Maar zoo moet het, opdat wij tot het geloof komen, en begrijpen, dat mettertijd God ons zal openbaren, wat wij nooit hadden gedacht.

Verstaan wij het alzo dan, dat God reeds in den persoon van David wilde, dat het geslacht van den Heere Jezus Christus verviel, zonder dat echter de belofte werd teniet gedaan, want deze houdt altijd haar kracht, nl. naar de orde die wij reeds uiteengezet hebben. Maar al zij dit zoo, onze Heere Jezus heeft niet zoo'n luisterrijke afstamming, als de lieden van deze wereld het zouden willen. Men ziet, dat Hij uit menschen voortgekomen is, die niet, overeenkomstig hun afstamming van koning David, een klinkenden naam hebben. Maar dat geschiedt, opdat wij altijd zullen verstaan, dat Zijn kracht om op te hopen onbegrijpelijk is, en opdat wij niet zoo overgegeven zouden zijn aan alles wat zich voor onze oogen laat zien, dat wij Hem niet grootmaken; wij moeten weten, dat ons geloof boven heel de wereld uitklimmen moet, of het zou niet meer geloof zijn. Want gelijk het Woord Gods boven de hemelen uitgaat, zoo

moet het ons ook daarheen opvoeren; en wij moeten God toestaan, dat Hij handelt naar Zijn macht en Zijn raad, zóó dat wij zijn als arme blinden, tenzij en voorzoover Hij ons verlicht, opdat wij Hem den lof geven die Hem toekomt, wanneer Hij zoo boven al ons denken uitgegaan is. Zietdaar in hoofdzaak, wat wij hebben te onthouden.

Eindelijk moeten wij nog bij het punt komen, dat Lukas zegt, dat Adam de zoon van God is geweest. Wij hebben er boven reeds op gewezen, dat Lukas een ander en verschillend oogmerk heeft dan Mattheüs. Want Mattheüs ging niet verder dan het geslacht van Abraham, omdat de belofte daar het begin had. Dat was als 't ware de fontein en de bron van den zegen, waarop de wereld moest hopen. Mattheüs heeft het dus voldoende geacht, ons Jezus voor oogen te houden als dengene, aan wien men kan zien, dat God getrouw en oprecht is geweest in hetgeen Hij aan Zijn knecht Abraham heeft beloofd en daarna aan David heeft herhaald. Wij zien dit, en zoo moeten wij tot de conclusie komen (zooals van het begin af gezegd is), dat Jezus Christus, de zoon van David en de zoon van Abraham, ook onze Verlosser is geweest, waarvan we heelemaal en vast verzekerd kunnen zijn. Maar Lukas heeft ons willen aantoonen, dat de génade, die door Gods Zoon is aangebracht, zich in het algemeen tot heel de wereld uitstrekt. En inderdaad, wat zou het zijn, als wij slechts de geslachtslijst van Mattheüs hadden? Daarmee zou voor ons de deur gesloten zijn, nooit zouden wij in Gods huis kunnen ingaan, nooit eenige gemeenschap met Jezus Christus hebben. Hij zou weliswaar menschelijk vleesch hebben aangenomen, maar er zou een dikke muur zijn, die ons scheidde van Abrahams geslacht. Want wij stammen af van de heidenen. Wij waren vreemdelingen van Gods kerk, zonder eenige belofte, zelfs zonder God, want Hij had Zich van ons afgezonderd om te zeggen, dat Hij niet wilde, dat wij deelgenooten werden van de geestelijke goederen, die als een schat voor Zijn kinderen werden voorbehouden. Maar wanneer wij dan eenerzijds zien, dat Jezus Christus ons hier als zoon van Abraham wordt verklaard, laten wij dan weten, dat Hij de beloofde Verlosser is; wanneer Hij anderzijds zoon van Adam wordt genoemd, verstaan wij het dan, dat het goed dat Hij heeft verworven, niet slechts is voor een handjevol menschen, maar voor allen, van den grootste tot de kleinste, en dat wij waarlijk deel en aandeel hebben aan dit heil, hetwelk Hij voor ons heeft verdiend bij God Zijn Vader door Zijn gehoorzaamheid, dat wij worden gewasschen en gereinigd door Zijn bloed, dat de erfenis welke Hem van nature toebehoort,

ons door onverdiende aanneming wordt meegedeeld. Daarop hebben wij dus wel te letten, wanneer Lukas hier den eersten mensch noemt, van wien wij allen afstammen. En daarin hebben wij de voorzienige leiding des H. Geestes te erkennen. Want God heeft onze verlossing in Jezus Christus willen bewijzen, niet door den mond van een enkelen Evangelist, maar Hij heeft aan ieder zijn aandeel toegedeeld, zoo dat Hij wilde, dat Mattheüs voor ons de getuige zou zijn, dat Jezus Christus het gezegende zaad was, waarop Abraham volgens de belofte had gehoopt. Lukas daarentegen komt ons verklaren, dat hierin geenszins een belemmering voor ons ligt om met Hem verbonden te worden en allen saam in Zijn lichaam opgenomen te worden, want Hij is de zoon van Adam zelf. Ook daarom staat er, dat Adam is geweest de zoon van God, om uit te drukken, dat men zich niet verbazen moet, zoo God heel het menschelijk geslacht wilde vrijkopen. En waarom? Want wij zijn Zijn maaksel. Weliswaar moet Hij ons herscheppen, want wij zijn zoo misvormd, dat Hij ons niet meer erkent, zooals wij dezer dagen gezien hebben, wanneer Hij zegt, dat het Hem berouwt den mensch gemaakt te hebben. Wij worden dus vanwege de zonde, die in ons is, door God verworpen. Maar toch wordt Adam niet zonder reden zoon van God genoemd, want God heeft hem geschapen en geformeerd. Welnu, naardien wij van hem afstammen, al zijn wij nu in zulk een verderf gevallen dat wij er in zouden moeten omkomen, en al houdt de duivel ons gevangen en al zijn wij tot den eeuwigen dood veroordeeld, moet men zich dan verbazen, zoo God ons in medelijden aanschouwt en ons in onze ellende wil te hulp komen? Want Hij heeft ons in Adam in zulk een zuiverheid geschapen, dat wij als Zijn kinderen gerekend worden. Weliswaar was het Zijn goed recht ons te onterven, maar Hij wil ons in de erfenis doen deelen, zooals een vader, die zijn kinderen ontbiedt. Wij zien dan, hoe in alles en overal de Heilige Geest ons niet heeft willen vermaken met nuttelooze speculatie's, maar ons daar heeft willen brengen, dat wij gemeenzamen toegang hebben tot onzen Heere Jezus Christus, en niet twijfelen of Hij leidt ons altijd tot God Zijn Vader, geeft ons daar altijd goeden ingang en opening en maakt, dat al onze gebeden worden verhoord, en doet ons eindelijk komen tot dat glorierijk geluk, als God ons zal erkennen als Zijn kinderen, opdat wij mogen genieten van de erfenis van het hemelsche koninkrijk, gelijk Hij het ons beloofd heeft.

Mattheüs I: 18-21

De geboorte van Jezus Christus was nu aldus: Want, als Maria, Zijne moeder, met Jozef ondertrouwd was, eer zij samengekomen waren, werd zij zwanger bevonden uit den Heiligen Geest.

Jozef nu, haar man, alzo hij rechtvaardig was, en haar niet wilde openbaarlijk te schande maken, was van wille haar heimelijk van zich te laten.

En alzo hij deze dingen in den zin had, zie, de engel des Heeren verscheen haar in den droom, zeggende: Jozef, gij zoon Davids, wees niet bevreesd, Maria, uwe vrouw, tot u te nemen. Want hetgeen in haar ontvangen is, dat is uit den Heiligen Geest.

En zij zal eenen zoon baren, en gij zult zijnen naam heeten Jezus, want hij zal zijn volk zalig maken van hunne zonden¹⁾.

Gelijk wij hierboven onderwezen zijn, dat onze Heere Jezus Christus waarachtig mensch geworden is en God geopenbaard in het vleesch, opdat ons geloof kon rusten op de broederlijke vereeniging, die tusschen Hem en ons is, zoo wordt ons nu wederom getoond, dat Hij afgezonderd is geweest van den gewonen rang der menschen. Want Hij was zoon van Adam, d.w.z. afstammend uit het menschelijk geslacht, en toch niet op gewone wijze, maar Hij is ontvangen van den Heiligen Geest. Want Hij is de fontein, waardoor wij gereinigd moeten worden van al onze smetten. En hoe zou Hij reinheid aan arme zondaren kunnen geven, wanneer Hij niet alle volmaaktheid in Zich bezat? Twee dingen zijn vereischt in den Zoon van God, om jegens ons als middelaar te kunnen optreden,

¹⁾ Calv. Opera, XLVI, 247—260.